

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XLVII (41)

Štev. (No.) 51-52

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

22 de diciembre de 1988

O, Marija z Jezuščkom v naročju

Sneg nekoč je belil domovino,
vas in mesto, vsrkana v temo.
Zvon rahljajl je zmrzlih src trdino,
da smo lažje k Tebi šli z lučjo,

o, Marija z Jezuščkom v naročju!

Nismo slútili, da v karavanah
bomo morali v tujine noč,
culice svobode noseč na ramah,
kakor Ti za gladom stopajoč,

o, Marija z Jezuščkom v naročju!

Spet je Božič daleč proč od doma.
Zvezdice kot sneg se svetijo.
Naše slavje tiho k Tebi roma,
ki si križana z ljubeznijo,

o, Marija z Jezusom v naročju!

(s pristrčnimi božičnimi voščili
in z zahvalo za zvesto pošiljanje
tako dragocenega časopisa)

Vladimir Kos

Kot je Kristusovo rojstvo prešinilo vsakega človeka kakor tudi vso človeško družbo, tako želimo tudi mi svojim so-trudnikom, raznašalcem, naročnikom, oglaševalcem, dobrotnikom in bralcem v Argentini, v Sloveniji in po svetu blagoslova v bližnjih božičnih praznikih ter sreče in veselja v letu 1989.

Svobodna Slovenija

Mir in pravičnost

Božič je praznik miru in ljubezni. Prav je, da to poudarjamo. Ne smemo pa pozabiti, da sloni resničen mir na pravičnosti. Kjer ni pravice, tam tudi ni miru. Zato obljublja angelski pozdrav ta mir le tistim, ki so blage volje.

Mir ima svoje korenine najprej v pravičnosti, ki smo jo dolžni gojiti v svojih medsebojnih odnosih, šele nato pa v naši sposobnosti, da dosežemo to, kar nam kot narodu po pravici pripada. Pravični odnosi med člani naroda so pogoj, da smemo upati na uresničitev svojih neodtujljivih pravic, da si uredimo življenje po svojih potrebah in po svoji zamisli, brez tujih pritiskov in diktatov.

Mir in ljubezen se razvijata v srcih posameznikov in se od tam prelivata v narodno občestvo in v mednarodno družbo. Samo tako bo na Slovenskem zavladal resničen mir, ki si ga vsi želimo.

Slovenski politični emigranti, razpršeni po vsem svetu, združimo o božiču svoje molitve skupaj z molitvami svojih rojakov v domovini s prošnjo, da bi Slovenija srečno prebrodila sedanje težke čase in doživela čimprej pravičen družbeni red.

To želi vsem Slovencem v domovini in izven nje

SLOVENSKI NARODNI ODBOR

Rudolf Smersu
predsednik

Kaj se dogaja v jugoslovanski Sloveniji ?

Pred poročilom iz jugoslovanske Slovenije želim Sloveniji v Argentini blagosloviti rojstvo Kristusa Kralja in upov polno leto 1989 z neizmerno hvaležnostjo, kako lepo me je ta Slovenija letos ob obisku sprejela.

Vinko Levstik
Gorica, 18. 12. 1988

Za Slovenijo je trenutno značilno stanje, ko se vsi pripravljajo oziroma organizirajo v nove oblike političnega in ekonomskega delovanja. Komunisti so v osebi svoje nove ideologinje Sonje Lokar odprli svoje obzorje, kot še nikoli doslej. V svojem porazu so primorani pristajati na velike kompromise, zato poskušajo koalicijsko vezati v svoj tabor čimveč mladih pobud: ekološka vprašanja, človekove pravice, civilna družba. Vendar, kdor bo s komunisti zobal češnje, pa čeprav so to komunisti nove generacije, bo moral zelo paziti ali pa si bo sam kriv, če ga bodo oropali njegovega bistva.

Tudi predsednik Slovenije, Janez Stanovnik, je ta trenutek spet v središču svetovne in jugoslovanske javnosti. Tokrat s svojo izjavo za zahodnonemško agencijo DPA. „Ustanavljanje političnih strank, ki se bodo bojevale za oblast, zame ni nekaj katastrofalnega“, in da „ne moremo pristati na družbo enakomislečih ljudi“. Stanovnik je moral te svoje misli sicer takoj uradno demantirati, ker se je spet (kot po obisku ZDA) zvalil nanj pravi val „starih“ komunističnih diskvalifikacij. Stanovnik je na tim 'svobodni katedri' v Novem mestu te dni spet izrazil svoje mnenje po političnem pluralističnem organiziranju v Sloveniji in je vse te nove oblike organiziranja (Kmečka zveza Slovenije, Odbor za varstvo človekovih pravic, Slovenska demokratična zveza, Socialdemokratska zveza Slovenije) označil kot nekaj samoumevnega in koristnega,

vendar ga močno skrbi odmev na vse to dogajanje v Sloveniji iz južnih republik.

Na drugi strani se pa tudi opozicijske skupine organizirajo za svoj prodor v javnost. 10. januarja bo končno le uradna ustanovitev Slovenske demokratične zveze. Za njene predsednika je predviden dr. Dimitrij Rupel, ki je dal za Teleks (15. 12.) intervju, v katerem razgrinja trenutno programsko-organizacijsko podobo nove zveze, ki se bo zaradi trenutnega razmerja političnih sil v Sloveniji zaenkrat formalno vezala na SZDL, vendar tako, da bo ostala povsem avtonomna, le nekatere organizacijske usluge bo zahtevala od SZLD (denar je pač problem in brez njega je organiziranje zveze skorajda nemogoče).

Tik za Slovensko demokratično zvezo bi se rada ustanovila še Socialdemokratska zveza Slovenije, vendar se z njo pojavlja cela vrsta nevarnosti za prvo, ki ima že precej dobro pripravljen politični teren za ustanovitev. Socialdemokratska zveza Slovenije doživlja zelo odmeven medijski prodor, saj sta tudi SDLZ in Stanovnik o njej poleg časopisja precej govorila. Ustvarja se vtis, kot da hoče uradna politika nenevarno Socialdemokratsko zvezo afirmirati ter z njo odvzeti mnogo bolj nevarni Slovenski demokratični zvezi njen politični prostor.

Kakorkoli že, ko se bosta obe zvezi januarja ustanovili, bodo vse opozicijske skupine skicale t.m. „ustavni zbor“ pod okrilje Slovenske demokratične zveze, naloga katerega bo pisanje nove slovenske ustave. Kot je znano, je slovenska uradna ustavna komisija ob amandmajih k jugoslovanski ustavi Slovence enkrat že prevarala, a ta komisija dela že tudi na novi slovenski ustavi. Zato bo „ustavni zbor“ moral ob svoji „alternativni“ ustavi čimbolj po hiteti s kampanjo za neposredne vo-

litve, za parlamentarno organiziranost ter za referendum in biti ob tem čimbolj agresiven. Šele nato bo v političnem razpoloženju med ljudmi, ki ga bo potrebno šele ustvarjati, mogoče ponuditi svojo ustavo ob uradni politični na vseljidski referendum.

Ob ekonomistih, ki tudi vedno bolj iščejo načine, kako prodreti s svojimi vizijami v javni politični prostor, se bo tako šele v prihodnjem letu razvil pravi politični boj med režimom ter precej razdrobljeno a številno opozicijo, ki brez koalicijskega povezovanja šveda ne bo mogla prodreti. Prvi poskus takšnega problemskega koalicijskega združevanja moči bo prav gotovo „ustavni zbor“, ki bo pripravljajl novo slovensko ustavo (osnova ji bodo pisateljsko-sociološke teze k novi slovenski ustavi, ki so izšle letošnjo pomlad). Vsekakor bo odločilno, kdo si bo uspel ustvariti močnejši vpliv v javnosti, ali režimci (komunisti) ali opozicijske grupacije.

Podobno kot notranja politika, tudi zunanja politika Jugoslavije doživlja poraze po tekočem traku. Po incidentih v Avstraliji (strela na demonstrante) in v ZDA (denarna afeta s konzulom Bijedićem) je sedaj tu še sramota, da po Franciji tudi Zahodna Nemčija hoče uvesti vizume za Jugoslovane, najavlja pa vrnitev mnogih jugoslovanskih priseljencev, ki so se v zadnjem času množično naselili v Nemčiji.

Še en udarec pa si je zadal režim v Beogradu, ko je te dni spet odločno zavrnil željo (italijanske) radikalne stranke, ki bi rada imela januarja svoj kongres v Zagrebu, na katerem bi se radikalcji angažirali za vključitev Jugoslavije v EGS. V letu 1989 pa bo v Beogradu Jugoslavija še gostitelj Konference neuvrščenih držav, ki bo Jugoslavijo še bolj vleklaz iz Evrope. Skratka, vidi se, da sosednji Albanija in Romunija s svojo bližino močno vplivata na jugoslovansko politiko. O kakšni „jugoperestrojski“ se še ne more govoriti.

PETER KLOPČIČ

Komunizem in morala

Meseca junija leta 1942 so Italijani v več racijah aretirali in poslali v internacijo — Gonars in druga taborišča — ljubljansko mladino in to predvsem študente. Bežigradske študente so pozaprl 28. junija.

Partizani so zvedeli za te transporte. Ker so imeli velike težave z rekrutiranjem, so ponoči 28. junija napadli vlak z interniranci na Verdu. Že pri napadu je bilo več internirancev mrtvih, ker so bili v lesenih vagonih ter sredi ognja med umikajočimi se Italijani in napadajočimi partizani. Ko so Italijani zbežali, so partizani odprli vagone in ukazali internirancem, naj gredo z njimi v hribe. Teh petsto na novo mobiliziranih partizanov se je pomikalo več noči od Verda do Kočevskega Roga. Železniško progo v Kočevje, ki je bila zelo zastražena, so prekorali 4 km južno od Velikih Lašč pri vasi Prilesje.

V drugi polovici avgusta so Italijani obkolili Kočeski Rog z 10.000 vojaki, velikim številom topov in nekaj tanki. V dveh tednih hajk so večino bežigradskih študentov ujele. Ker niso ti šli prostovoljno v partizane, jih niso ustrelili kot druge partizane. Italijani so jih nato imeli zaprte v Kočevju in Novem mestu, kasneje pa v belgijski vojašnici v Ljubljani. Vse mlajše od 18 let so izpustili, ostale pa poslali v internacijo na otok Rab.

Jaz sem bil med temi bežigradskimi študenti. Bil sem izpuščen, ker sem bil star šele 17 let.

Ko sem bil pri partizanih, sem imel veliko zelo globokih doživetij. Večkratno soočanje s smrtjo je bilo osebno zelo pretresljivo, toda za vse Slovence so bolj važne razne izjave ki sem jih slišal od komunističnih političnih komisarjev.

V Novem Logu na Kočevskem npr. nam je politični komisar bataljona zagrozil: „Nam komunistom je čisto vseeno, če polovica slovenskega

naroda pade, glavno je, da bo druga polovica komunistična.“

Isti politkomisar je ob drugi priliki izjavil: „Reakcijo bomo potisnili v naročje okupatorju.“ Ko ga je kolega vprašal, kako bodo to naredili, ni hotel odgovoriti. Neki mlajši in zgovornejši komunist nam je privatno to razložil. Dejal je: „Reakcijo sestavljajo predvsem kapitalistični katoliški in liberalni elementi. Vse njih voditelje bomo pobili. Ko bo masa ostala brez voditeljev, bodo sledili nam, ker bomo ostali edina organizirana skupnost. Če pa bodo reakcionarji hoteli ostati pri življenju, se bodo morali začetki k okupatorju, z njim kolaborirati in bodo tako za večno ožigosani kot narodni izdajalci in kot taki ne bodo imeli pravice do vodstva naroda.“

Vsa ta teorija je bila potrjena z njihovo prakso: umorili so na stotine ljudi v letih 1941 in 1942. Ko se je katoliški tabor hotel pridružiti OF, so spomladi 1942 ubili Zupca in Kikljo, da bi to združitev preprečili, ker so se bali, da vseh katoličanov ne bodo mogli kontrolirati.

Zadnji čas je torej, da razni slovenski zgodovinarji, doma in po svetu, neha govoriti o narodni izdaji ter da se razjasnijo neizmerno brezobzirne in cinične komunistične metode v tistih časih.

Če je kdo bil izdajalec, so bili to komunisti, ki so izrabili najbolj kritični trenutek v moderni slovenski zgodovini ter z najbolj krvaviimi metodami izvedli revolucijo ter zasedli oblast.

Vprašanje je sedaj, kje so se naučili komunisti teh metod; ali bolje, kakšna je njihova morala, ki jim take metode dovoljuje ali celo narokuje.

Marx je dejal, da je krščanska morala samo produkt kapitalistične (Nad. na 2. str.)

Pismo iz Slovenije

Nas Slovence imajo Srbi tako v želodcu, da ne vedo, kako bi se nas lotili, tudi fizično; samo čakajo na najmanjšo napako, da bi izkoristili priložnost.

Ciljna inflacija (to imamo izraziti!) je bila za leto 1988 predvidena na 93%, dejansko pa jih je že 246, pa manjka še en mesec do konca leta!

Absolutno se vsa pametna javnost na čelu s pisatelji, umetniki in inteligenco resno zavzema za večstrankarski sistem. Kako popušča oblast, da se kaj takega sploh lahko javno reče ali piše! Kako uživamo ob takih prispevkih, kot jih je napisal npr. Milharčič: KRIVI SO KOMUNISTI. Kaj bi se mu zgodilo za časa Tita! Enostavno bi izginil — sedaj pa, ko se ne vidi iz blata in umazanije, korupcije, obogatitev na račun delovnega človeka in medsebojnega sovraštva — pustijo ljudem, da si dajejo duška po mili volji.

Pred tednom je izstopilo iz partije 36 ljubljanskih intelektualcev za-

radi krivičnega sojenja štirim.

Partijski so popolnoma izgubljeni, ne mislijo na odstop, a se bo to gotovo zgodilo. Samo kako bo to izgledalo in ob kakšni priliki — mirno ali nasilno? Kar se dogaja na Kosovu, je najbolj zaskrbljujoče, tem se pa lahko res kaj začne, tam ima vsaka hiša orožje, da o bajonetih ne govorim. Če do česa pride, bodo tudi v Sloveniji obračuni, ker imamo južnjakov na tisoče in ti so drugačne krvi kot mi.

Nam je tesno pri srcu, ker se vsak trenutek lahko začne državljanska vojna.

Še to: zadnjič sem poslušala poradiu Vita Ahačiča, harmonikarja, ki je bil že povsod. Med celournim sporedom je povedal, da je bil navdušen nad argentinskimi Slovenci, kjer kar vsi od kraja, tudi tretja generacija, govorijo čisto slovenščino, kar ni doživel niti v Nemčiji, kjer so npr. starši šele 10 let tam, pa otrok ne razume našega jezika. Tako vas je pohvalil na vse pretege, da je bil kar ganljivo.

ŠE EN ŠKANDAL

Poročali smo že o avstralski aferi, ki je imela za posledico, da so oblasti zaprle jugoslovansko poslaništva.

Tej pa je sledila druga, ameriška, ki je mednarodnemu, že itak razmaganemu ugledu Jugoslavije dodala še nov udarec. Severnoameriška policija je namreč po 17 mesecih zasledovanja odkrila, da je jugoslovanski generalni konzul v Chicagu Bahrudin Bijedić (musliman iz Bosne) z diplomatsko pošto, ki ni bila podvržena carinski kontroli, spravljaj iz ZDA z letali jugoslovanske letalske družbe JAT večje količine denarja. Z njim so bili povezani še vodja zastopstva Ljubljanske banke LBS v New Yorku Vinko Mir, naturalizirani Amerikaneц jugoslovanskega porekla Vjekoslav Spanjol in dva severnoameriška državljana.

Sodne oblasti v Filadelfiji so že vložile uradno obtožnico proti vsem omenjenim osebam. Obtožnica ima 21 točk. Peterica je med drugim obtožena nezakonitega prenosa denarja sumljivega izvora (mafija naj bi svoje dobičke spravljala iz ZDA v druge države), zarote (z izvoženim denarjem naj bi se neposredno financiralo tihotapljenje najmodernejše vojaške tehnologije v eno od vzhodnoevropskih držav), in kršenja ameriških zakonov o izvozu orožja in najmodernejše tehnologije. Pri tem pa obtožnica ne navaja naročnika.

Komunizem in morala

(Nad s 1. str.)

strukture družbe. Že Marx je nazčil, da revolucija proletariata dovoljuje vsa sredstva, ni pa razčlenil vseh možnih metod. To delo je opravil Nečajev, ruski revolucionar v drugi polovici 19. stoletja. Na bazi njegovih idej je Buharin napisal revolucionarni komunistični katekizem. Dostojevskega so ideje Nečajeva tako globoko prizadele, da je napisal zato knjigo Besi.

Lenin in Stalin sta sprejela vse ideje Nečajeva in v tem v smislu učila vse mednarodne komuniste, vključno Slovence, Hrvate in Srbe. Kardelj je bil več let eden od profesorjev na šoli za revolucionarje v Moskvi.

Kakšne težave in probleme je ustvarila ta nova morala ali bolje nemorala samim komunistom, popisuje Arthur Koestler v knjigi "Ničla in neskončnost". Tam najdemo zelo zanimiv razgovor med Rubačevom, zaprtim komunistom, in bivšim carskim oficirjem Ivanovom. Rubačev reče Ivanovu:

„Vam kristjanom je lahko živeti, ker imate krščansko moralo, ki je vedno ista. Za nas komuniste je pa danes kak dogodek resnica, drugi dan pa že laž; danes je kak pojem bel, jutri bo črn; kakor se pač zdi našemu voditelju (Stalinu).“

Problem je bil še toliko večji za Ruse, ker si komunisti niso upali uničiti vseh knjig ruskih klasikov, ki

Pri tem pa severnoameriške oblasti skrbno pazijo, da ne bi v zadevo vpletle jugoslovanske vlade in poudarjajo, da so odnosi med obema vladama dobri in prijateljski. Tudi severnoameriške oblasti so v stalnem stiku z jugoslovanskimi. Vse to pa seveda Jugoslaviji ne koristi dosti. Prav tako pa je prizadet tudi ugled Ljubljanske banke v ZDA, ki bo gotovo še dolgo morala prenašati posledice svojega delovanja pri nezakonitih finančnih poslih.

(Kat. Glas, 8. dec.)

SLOVENSKA BESEDA V BENEČIJI

Prvič se je na romanju, ki ga je priredila videmska nadškofija na Staro goro, glasila slovenska beseda.

Ob priložnosti praznika Marijinega rojstva so se zbrali na Stari gori pri Špetru Slovenov Slovenci, Furlani in Italijani videmske nadškofije, kakih 10.000 jih je bilo. Vodil jih je nadškof Battisti. Pri tem romanju, ki je bilo letos trinajsto, je prvič prišla do enakovrednega izraza slovenščina. Slovensko so prebrali prvo berilo, pa tudi dve prošnji, od katerih prva se je glasila:

„Jezus, glej na našo beneško domovino in na naš beneški narod in poskarbi za vse ljudi, ki tampijo za ujo rabe kože, jezika, viere: naj

pa so bili vsi globoki kristjani — Tolstoj, Dostojevski, Puškin, Gogolj, itd.

Na žalost pa je bila večina slovenskih pisateljev liberalno ali socialistično orientirana. Le malo jih je bilo — kot Tolminec Pregelj — ki so bili kristjani v svojem ustvarjanju.

Dostojevski je celo v knjigi „Zločin in kazen“ mojstrsko analiziral pomen krivde, nemirno vest, potrebo po kesanju, pokori in kazni.

Ruski komunisti, ki so ostali zvesti svojim literarnim mojstrom in jih stalno študirali, so čutili ta ogromni prepad med marksistično nemoralo in krščanskim čutom za dobroto, poštenost in resnico.

Prav kmalu so se oglasili kritiki v Rusiji sami in tudi drugod, češ: „Pojmi o morali so najšibkejši del Marxove filozofije.“

Steven Lukes v svoji knjigi „Marxism and Morality“ to natančno razčleni. Med drugim pravi:

„Ruski komunizem je sistematično zapeljeval ljudstvo in mu stalno lagal, ponovno uporabljaj kruto silo, je krvoloč in neracionalen.“

Marksizem je moralno slep, zato ne analizira, ne debatira in se sploh ne zanima za probleme v medosebnih moralih. To polje večina filozofov ima za center in bistvo vsake morale.“

Serge, zelo kritičen socialist, je dejal: „Vsak človek mora imeti svojo pravico, svojo eksistenco, in se mu mora priznati njegova veljavnost in dostojanstvo. Brez teh duhov-

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

V trenutku, ko pišemo te vrstice, se je razvedelo, da je predsednik Alfonsín odločil sklic „legislativne zbornice“ za to sredo 21. decembra. Ni mogoče čakati dogodkov, ker čas beži in časnikarski posel nima odmore. Vendar je jasno, da gre za nekaj posebno važnega, ker tak postopek ni običajen. Ali pa ne, saj je bila ena značilnosti radikalne vlade ta, da je prikazovala res minimalne stvari kot ogromne korake. Tako npr. so govorili o „drugi republiki“, ali pa njih sanje o „tretjem zgodovinskem gibanju“. Pustili bomo torej ta sklic, in se omejili na dejstva, kot jih poznamo doslej.

STRATEŠKI UMIK

Vlada še naprej vztrajno trdi, da z vojniki ni bilo sporazuma. A točke tega neobstoječega sporazuma se izpolnjujejo, druga za drugo. Tako povišanje plač, študij proračunskega položaja in priznanje pravičnosti protigverilske vojne.

V tej zadnji točki je bil preveč jasen govor obrambnega ministra, Horacio Jaunarena je dejansko izrazil, v imenu vlade celotno priznanje, tako, kot ga vojaštvo zahteva: „Bo-

do še naprej valili vso krivdo na eno samo stran? Naj bo resnica taka ali drugačna, dejstvo je, da je vlada prišla do tega spoznanja po treh vojaških vstajah.

Medtem ko je odhod generala Carridija že dejstvo, je jasno, da se bo tudi glede sojenja odgovornih za kršenje človekovih pravic kaj spremenilo. Ker dejansko o amnestiji ni mogoče govoriti, je izhod, ki bi ga vojaštvo sprejelo, ta, da bi vse sodbe prešle „per saltum“ naravnost pred vrhovno sodišče. Noben oficir ne bi bil več klican na zaslišanje in sodba, domnevajo, bi bila mila. A za uvedbo postopka „per saltum“ bi bil potreben zakon, katerega izglasovanje je dvomljivo. Marsikateri radikalni poslanec ne more „čez svojo vest“, peronisti pa špekulirajo z volitvami in prisegajo, da ne amnestije, ne sličnega postopka. Zanje (kot za vojaštvo) je „per saltum“ latinski izraz za amnestijo.

Poseben dejavnik v tej zadevi je urugvajski primer. Tam je vlada, takoj po nastopu zakonsko uveljavila amnestijo za prekrške protigverilske vojne. Sedaj pa je uspela zahteva referendumu proti temu zakonu. Posebne komisije so uspele v prizadevanju, da so zbrale več kot pol milijona podpisov. Ustava predvideva 25% volilnih upravičencev, da prodre zahteva po referendumu. Ta uspeh seveda pomeni hud poraz za vlado. Na to se ozirajo radikali v svojih skrbih in peronisti v svojih upanjih. Medtem pa je vojaški marš na političnem polju dejansko nevzdržen.

VOLEK SIT IN KOZA CELA?

Finančno ustavni položaj je prišel tako daleč, da je končno prišlo do sporazuma med peronisti in radikali. Eni in drugi so vedeli, da kriza vodi, prej ali slej, v ta izhod.

Vsakič, ko so guvernerji zahtevali od zvezne vlade naknadne fonde (oziroma naj vlada izpolni svoje dolžnosti do provinc), je gospodarska ekipa odločno zapela svoj „ne!“. In kadar je vlada prosila peroniste, naj potrdijo nove davčne zakone, so ti prav tako zavzeli negativno stališče.

Ko slednjič niti province niso več vzdržale (koliko dolgujejo svojim uslužbencem, in izvzemimo plačevanje trinajste plače, ki je brez pomoči zvezne vlade docela problematično); niti zvezna vlada ni vedela, kaj s tako majhno davčno nabirko, so prišli dejansko do skupne točke. Dejansko je bilo to vprašanje bolj politično kot gospodarske narave, za-

to so ga rešili v pogajanjih med notranjim ministrom (Enrique Nosiglia) in predsednikom peronistične stranke (Antonio Cafiero), ki je obenem guverner največje argentinske province - Buenos Aires.

Soglasje je torej tu in njegov namen je bil, da bi bil volk sit, koza pa cela. Kdo je tu volk in kdo je koza? A res je, da to ni prava rešitev. V državi, ki je kot preveč izmolenjena krava, ki ji pa povrhu ne dajo krme, je nemogoče iskati rešitve problemom z enostavnimi „daj-dam“.

OZORJE SE JASNI

Tako na levi kot na desni se ozorje jasni. Zadnje nedeljo so bile „odprte volitve“ v novi Združeni levici. Izgledi na uspeh te formacije pri prihodnjih volitvah so najboljši v zadnjih letih. Povezavi med komunisti in trockisti, ki je pre učinkoviti, so se to pot pridružile še nekatere manjše skupine levičarskih, izobražencev, pa uskokov iz drugih strank.

Volilni boj za predsedniško kandidaturu je potekal med trockistom (Zamora) in bivšim demokristjanom, bivšim intransigentom in sedanjim vodijem široke osvobodilne fronte (Néstor Vicente). Tu je bil volk sit in koza cela: zmagali so komunisti in Néstor Vicente bo predsedniški kandidat, Zamora pa podpredsedniški. A na čelu kandidatov za poslance je v prestolnici komunist Etcheagaray, v provinci Buenos Aires pa omenjeni Zamora. Prav ta dva imata možnost, da po naporu Združene levice in po levičarskih neuspehih z radikalno vlado, končno prideta v kongres.

Peronisti v provinci Buenos Aires so tudi to nedeljo imeli svoje volitve. V večini okrožij je bila predstavljena „enotna lista“. Kjer pa je tekel krvavi boj, je ostalo precej ranjenih. Najbolj značilen je primer občine San Martín na področju Velikega Buenos Airesa. Tu je tekel boj med kaferističnim županom (Brown) in menemističnim sindikalcem (Barriónuevo). Zanimivo je, da si je Barriónuevo celo želel, ali vsaj upal, da se z Menemovim blagoslovom postavi na čelo celotnega peronističnega sindikalnega gibanja. Bil je poražen in danes malokdo dá počen groš za njegovo politično usodo.

Ta izid je znova pokazal, da „ničče nima glasov v zakupu“. Nekaj, na kar tako radikalni kot peronistični veljaki kaj radi pozabljajo, zlasti v trenutkih ko so opojeni zaradi minljivih volilnih zmag. Kdaj jih bo izučilo?

AMERIKA

Človek mlad je prišel sam, pustil družino je onstran.

Med tem na oni strani je Slovenija gorela še... Nemci, Italijani, partizani so jo zažgali...

Trideset let je tam garal, pa niti prah ni ostal.

Niti prah! Zakaj?

Ko je sem prišel, ni nič imel, samo roke, da delal je. Delal je do polnoči, svoj mali dom sezidal si. Ko je potem čez deset let družino svojo videl spet, mu druga domovina je bila. Ta Južna Amerika.

Amerika...

Družina, v Argentini združena, je lepo napredovala; pa vendar človek ves zgaran, je sanjal, da bo prišel dan, ko se vrnil bo na ono stran...

Le sanjal je...

Amerika mu je dala mir, on pa ga je plačal s sinovi

Amerika...

Sin tega človeka je moj oče!

Intihar

Te verze je spesnil in uglasbil Marjan Indihar, študent Srednješolskega tečaja in član ansambla Rock'n polka. Predstavili so jih na letošnjem mladinskem pevsko-glasbenem večeru.

Kjer se je nebo sklonilo k zemlji

SLOVENC V ARGENTINI

Osebnostne novice

Krst: Krščen je bil v Slovenski cerkvi Marije Pomagaj Pavel Martin Zarnik, sin Miha in ge. Ane Magdalene voj. Pirc. Botrovala sta Marjan Pirc in ga Kristina Jerovšek. Krstil pa ga je prof. France Bergant. Čestitamo!

Smrt: V Slovenski vasi je umrla Marija Brolih (83 let). Naj počiva v miru!

Nov diplomant: 20. decembra je končal študij kemije in diplomiral na moronski univerzi Jože Oblak. Želimo mu veliko uspeha!

Na državnem inštitutu za telesno vzgojo je dokončal študije in postal profesor Jurij Urbančič. Čestitamo!

FRANCETU PLEŠKU V SPOMIN

Dne 2. decembra 1988 je umrl na svojem domu v Morónu Franc Pleško, eden izmed najbolj delavnih slovenskih socialnih delavcev, ki so začeli z delom v blagor slovenskega delavstva že pred vojno. To delo je nadaljeval med vojno in med življenjem v taboriščih in zlasti še posebno temeljito takoj po prihodu v Argentino. Pleško je že doma sodeloval v vodstvu Slovenske delavske zveze, ki je zbiral v svojih vrstah slovensko katoliško delavstvo. Sodeloval je tudi pri ilegalnem protikomunističnem gibanju v vrstah Slovenske legije.

Slovenski socialni delavci so že kmalu po prihodu v begunstvo začeli izdajati revijo z imenom Družabna Pravda, ki je bila glasilo slovenskega socialnega gibanja z istim imenom. Ko je bila ta revija prenesena v Argentino, je tudi pokojni Pleško vse svoje sile posvetil ne samo tej reviji, ampak vsemu slovenskemu socialnemu gibanju v zdomstvu. Sodeloval je v uredništvu revije, pisal članke, se trudil pri organiziranju socialnih tečajev pa tudi pri pripravi romanj in izletov Družabne Pravde.

To lepo in koristno socialno delo je trajalo lep čas. Pa se je zgodilo, da je Gospodar življenje poklical k

zvonikom se vlečeta dva svetla pramena, kot dve srebrni kolesnici, čez vse nebo, povsem v ravni črti. Ura je že čez deset zvečer in bliža se čas odhoda, a kar ne moremo se odtrgati od pojave, ki ne pojenja.

Dva truda polna dneva sta minila, a sploh ne čutimo utrujenosti, ko pešamo dva kilometra do avtobusov. Vsak s svojimi doživetji v duši se vračamo na domove. Z okrepljeno vero, prepričani, da se je nebo blagoslovljeno sklonilo tudi nad nas.

T. J.

V dobi "vsemogočne" elektronike, ko se zdi, da so računalniški "chips" nadomestili človeški razum, ko se znanstveniki igrajo z genetsko inženirijo, ko človeštvo trepeta pred ekološko katastrofo, je Stvarnik stresel našo zavest in opozoril, da leži vse stvarstvo le na njegovi dlani. V času, ko se sproščajo vseh vrst energije, od jedrske, laserske in sončne, vstopa neskončno večja sila: moč molitve in pokore. Povsem druge dimenzije energije, ki jo je človek naše dobe skoraj povsem prezrl. Preprosto: S katero znanih energij lahko npr. pripravim človeka, da se spreobrne od slabega k dobremu? To zmore le zaupna molitev!

S temi občutki sem se odpravil na pot, na romanje v Medjugorje. Priznam, da me je vse, kar sem prebral v mednarodnih in domačih virih o dogodkih, ki se tam odigravajo, pustilo precej ravnodušnega. A osnovno sporočilo me je zelo zagrabilo: človeštvo se bo rešilo le z molitvijo in pokoro. Ne bi želel nikomur vsiljevati svojih spoznanj, le kot očividec naj posredujem nekaj osebnih doživetij.

Romarski duh. Opazujem skupino okoli sebe in nato vale in vale množic. Vse mogoče narodnosti ter jeziki, moški in ženske, mladi in stari, cele družine, duhovniki in redovnice. Brez vsakršnega fanatizma in hlastanja za senzacijami, pač pa veliko pobožne molitve. Cerkev je nabito polna, zato posedemo okoli cerkve, kamor kdo more. Prostor je ozvočen in pater moli pred mašo rožni venec. Vsako skrivnost pove v večih jezikih. Očenaš in zdravomarijo pa moli v hrvaščini. Odgovarjamo na glas, vsak v svojem jeziku. Na moji levi v italijanščini, na desni v angleščini, malo zadaj v nemščini, pa se sploh ne motimo, vsak je zatopljen vase. Vse nas nato združi pesem lurskega Ave, ave Marija. Ne v pridigi ne v razgovorih ni čuti ne o prikazovanjih, ne o vidcih in to oba dneva, predvečer in praznik Povišanja svetega križa, pač pa nenehen poziv k evangelijskemu krščanstvu. Zanimivo, da se še spomnil nisem, da bi obiskal vidce, niti nisem pri drugih tega opazil.

Pokora in molitev. Kdor pravi, da danes molitev in pokora nista več moderna, da ponavljanje zdravimarij ni za človeka naše dobe, naj gre v Medjugorje. Vsega tega bo našel v toliki meri kot verjetno nikjer na svetu. Mladi in stari, prepusti in študirani, moderna mest-

na dekleta v "jeans" in preproste hrvaške ženske v tipičnih oblekah. Vroče žge sonce tisto nedeljsko jutro, ko se po polževo, zaradi tolike množice, pomikamo na Križevac. Pot je groba, ostrega kamenja in trnja nikjer ne manjka. Mnoge vidim boste, a začuda ne opazim, da bi se kdo ranil, četudi se pot vleče več kot uro in pol. Postaje križevega pota so postavljene ob poti, ki se vije h križu. Sploh ni opaziti ne rediteljev ne kakršnekoli organizacije, vendar se vse pomika v največji tišini in zatopljenosti v molitev, tu in tam tudi glasna, kolikor so to zaključene skupine ali družine. Že samo bivanje v Medjugorju je za sodobnega človeka pokora zase. Res so v zadnjih dveh letih zgradili nekaj sanitarij, ki funkcionirajo ali pa ne. Zraslo je tudi nekaj prenočišč in restavracij. V tem oziru je tudi slovenski Kompas pristavil svoj lonček in mnogi zasebniki, tako da se človek vpraša, kaj bo z vsemi temi investicijami, če Marija človeške račune na glavo postavi. A vse te novogradnje še daleč ne krijejo sedanjega navala množic iz vsega sveta. Skratka: iz človeškega stališča ni v Medjugorju nič, kar bi lahko pospeševalo ta „verski turizem“, kakor sedanja oblast ta romanja imenuje. A nekaj mnogo bolj pomembnega pa se gradi v duhovni dimenziji: zavzeti romarji po vsem svetu ustanavljajo neformalne molitvene skupine, prav po medjugorskem vzgledu. Kaj bo uradna Cerkev izrekla o medjugorskih dogodkih? Zaenkrat prevladuje sodba: Po njih sadovih jih bomo spoznali; slabo drevo pač ne more roditi dobrega sadu.

Izredna znamenja. Nekdo je zapisal, da se nobeden ne vrne iz Medjugorja enak kot je prišel. Kdo in kako naj se to ugotavlja? Obstoji brez števila pričevanj, da je res tako. Spoveduje vsaj deset spovednikov "fulltime" na prostem okoli cerkve. Na praznik Povišanja svetega križa je poleg frančiškanov spovedoval tudi jezuitski pater Grafenauer iz Maribora in duhovniki gostje, ki jih je bilo vsaj 50 ta dan, vseh mogočih narodnosti. Čudeži? Vsaj vidnega nisem nobenega opazil. A izredno me je pretresel primer s poti na Križevac, ko sem srečal mešano (rasno) ameriško družino s prizadetimi fantkom, ko je tretji postaji križevega pota oče prosil frančiškana za blagoslov dečka. V neki čudni jezikovni mešanici so se sporazumeli. Prečudno ganotje je zalilo vse navzoče, na obrazih dru-

žinskih članov pa je zažarela neka nebeška sreča, ko so se zahvaljevali: Bog vas blagoslovi, oče. Da prihajajo tja romarji nekako čudovito razpoloženi, ni dvoma. A je nekaj več, vsaj če se primerja druga romarska svetovna središča. Kljub vsej raznoliki množici, od najbolj preprostih do svetovljanov, ob ogromnem številu osebnih avtomobilov, avtobusov, nikjer nobene nestrpnosti, neka neskončna potrpežljivost, neko svetovno bratstvo, ki kaj lahko rodi tisti mir, ki ga označja medjugorska Kraljica miru.

Znamenja So, in zanje ni prave človeške razlage. Na predvečer praznika sediva z ženo na tleh ob cerkvi, noter ni bilo mogoče priti, in sonce zahaja na najini desni. Pred nama pa se dviga Križevac z ogromnim križem na vrhu. Naenkrat me žena opozori na rožnat sij okoli križa, ki narašča in zopet upada. Ozrem se na križ in ga res vidim. Oslinim si oči in se ozrem na drugo točko hriba, a nič, le okoli križa je sij jasno viden. Drugi so mi kasneje pripovedovali, da so videli jasno isti večer v zahajajočem soncu obliko križa. Na praznik sam sva na istem mestu, maša je neke na sredi in je že noč. Križevac je že skoraj povsem temen, le rahlo se že odraža silhueta križa. Nebo je povsem jasno in mirno. Zatopljen sem in ne opazim takoj, a razburjenje množice in žene poleg mene me vzdrami. „Glej križ,“ slišim poleg sebe, in zares zagledam, kako z vznožja križa šineta dva bliska in razsvetlita križ, kar se v razmaku nekaj sekund še ponovi. Nebo je zvezdnato in križ je že v temi, a po pobožju batemnega Križevca opazimo prečuden ples luči, kot bi šest, sedem zvezd švigalo po pobožju, kar se nadaljuje vsaj 15 minut. Ne moremo si pojava razložiti, saj hrib je oddaljen v ravni črti kak kilometer ali dva. Se zdi, kakor da bi se zvezdnato nebo pomaknilo na pobožje hriba. Pred menoj stoji Filipinka in vztrajno fotografira v temo proti križu. Vprašam jo, kaj slika, pa odgovori, da je lansko leto nek sorojak v podobnih okoliščinah slikal in da je ob razviti dobil na negativu podobo Marije. V tem prihajajo romarji iz cerkve in trdijo, da so videli, kako je v istem času, ko smo opazovali pojave na Križevcu, potemnel obraz sicer razsvetljenega kipa Marije v stranskem oltarju. Presunjeni komentiramo prečudna doživljanja. Ples lučk na Križevcu je ponehal. V tem me ob meni stoječa Italijanka opozori na nebo. V smeri med obema

re, in Antonio Tonini, starejši bivši učitelj v milanski Scali. Pavarotti je poklical pevca na oder, ga prosil za prvo arijo, ustavil in popravil, če mu ni bilo všeč, zapel tiisti del, dirigiral ko se ni strinjal s tempom, izbral drugo arijo in tudi z žvižganjem spremljal nekatere melodije. Vedno je kaj opomnil in vsi so mu bili zvesto naklonjeni. Priredil je show po najboljšem ameriškem načinu. Žirija je dvakrat ocenila vse pevce. Zadnji dan jo je Pavarotti za nekaj časa zapustil, da je otvoril lastno slikarsko razstavo. Že več let se ukvarja s to umetnostjo. Čeprav sam prizna, da ni genij, njegovo ime zadošča, da je otvoritev slavnostna. Pavarotti, ki je 1. oktobra izpolnil 53 let, se je tudi prikazal na cestni paradi, ki je na Columbus Day, prazniku odkritja Amerike, priredila v Filadelfiji italijanska skupnost. Podarili so mu velikansko torto.

„Lansko leto sem prvič šel na Kitajsko z nekaterimi zmagovalci prejšnjega natečaja. Ko je letalo pristalo v Bejingju, sem se počutil kot operni Marco Polo. Naredili smo tako močan vtis na publiko, da nas je prvi minister povabil naj zadnji koncert priredimo v Great Hall of People. Odprli so dvorano posebej za nas, je zaupal Pavarotti časnikarjem na tiskovni konferenci.

Spored tekmovalen je bil letos spremenjen. Najprej so ga prestavili iz junija na oktober. Potem so prvo

predstavo prenesli v Bacon Theatre v New York, kjer je Pavarotti otvoril sezono Metropolitan, ko je pel Manrika pri Trubadurju. Med predstavami ni imel dovolj časa, da bi se s svojo belo limuzino pripeljal v Filadelfijo. Šele drugi teden je prišel in ocenjeval pevce v Academy of Music, najstarejši ameriški operni hiši, zgrajeni leta 1857. Medtem je skozi tri dni avtobus odpeljal zgodaj zjutraj skupino pevcev iz Filadelfije v New York, kamor je dospel približno ob pol enajstih po treh urah vožnje. Predstave so se vršile skozi ves dan in večkrat do pozne noči. Vstopnina v Filadelfiji je stala deset dolarjev, trodnevni abonma pa petindvajset dolarjev. Tudi pevci so čakali po več ur do nastopa. Po dveh predstavah je žirija izbrala sedemdeset pevcev za končni koncert v nedeljo, 9. oktobra. Med njimi sta bila tudi Argentince Ayas in Ricardo Ortale. Koncert je trajal sedem ur, od treh popoldne do desetih zvečer. Eno uro pozneje je sam Pavarotti stopil na oder in poklical štirideset končnih zmagovalcev: 16 Američanov (5 bivajočih v Filadelfiji), 9 Italijanov, po dva zmagovalca iz Kanade, Madžarske, Poljske in po enega iz Argentine, Češkoslovaške, Čila, Izraela, Japonske, Kostarike, Švedske, Kitajske in Koreje. Po glasovih je zmagalo 17 sopranov, 8 tenorjev, 6 mezzosopranov, 5 basov in 4 baritonov. Tridesetletni tenorist Eduardo Ayas je prvi argentinski zmagovalec. Na omenjenem koncertu je zaslužil najmočnejši aplavz

med vsemi sedemdesetimi pevci, ki je zapel arijo „Languir per una bella“ iz Rossinijeve opere L'Italiana in Algeri. Naslednji dan ga je Courier Post ocenil kot mojstra v Rossinijevem repertoarju. Ayas je bil finalist že leta 1985. Zmaga mu je brez dvoma odprla zelo obetajoče obzore, ker bo 9. januarja sodeloval na koncertu v Avery Fischer Hall (Lincoln Center) v New Yorku. Tam bodo peli Pavarotti, Ruggero Raimondi, Sherrill Milnes, Shirley Varret, June Anderson in Karen Esperian, bivša zmagovalka, ki je lansko leto pelja Mimi v Colonu. Ameriška televizija bo posredovala živ prenos celi državi.

Filadelfija pripada Državi Pennsylvania. Leži ob reki Delaware, šteje dva milijona prebivalcev v mestu in skoraj pet s predmestjem. Je predvsem industrijski in trgski center, znan tudi po številnih kulturnih, izobraževalnih inštitutih in univerzah. Pristanišče štejejo največje v državi. Mestne hiše so večinoma zgrajene v angleškem stilu. Najvišji nebotičnik je letos dokončani Liberty Palace, oblečen v plavem steklu. Prej je imel to prednost starejši City Hall, ki ima na vrhu spomenik William Penn-u, Kvekeru ustanovitelju mesta leta 1683.

Rekreacijski odbor je pripravil dva skupna izleta, enega v zgodovinski del mesta, ostalega pa v Arts Museum. Filadelfija je bila središče ameriške začetne zgodovine. V Hiši osvoboditve (Independence Hall) sta se zgodila dva odločilna dogodka: 4.

julija 1776 so kongresisti volili deklaracijo neodvisnosti, ki jo je sestavil Thomas Jefferson. Tam je bilo zapisano, da so vsi ljudje enaki in da ima vsak človek pravico do življenja in tudi iskanja sreče. Zastopniki dvanajstih držav so 17. septembra 1787 volili ustavo, ki še danes navdihuje ameriške vladarje. Pred to zgodovinsko hišo je spomenik George Washingtonu, vojskovodju in državniku v vojni proti Angliji, vrhovni poveljnik, vodja ustavodajne skupščine, izvoljen kot prvi predsednik leta 1789 in ponovno leta 1792. Simbol svobode je zvonik (Liberty Bell). Ko so prvič zazvonili ob velikem osvobodiljskem slavlju, je nastala razpoka, ki še danes spominja na svobodo. Med zgodovinskimi zanimivostmi sta tudi bivši parlament (Congress Hall) in prva ameriška bolnica (The Pennsylvania Hospital). Ustanovil jo je Benjamin Franklin najuglednejši Američan osemnajstega stoletja, rojen v Filadelfiji. Franklin je podpisal neodvisnost in tudi sodeloval pri ustavi. Filadelfija je bila glavno mesto Združenih držav skozi eno desetletje med 1790 in 1800. Arts Museum je tretji ameriški muzej. Monet, Cezanne, Van Gogh, Renoir, Gauguin, Moreau in Picasso so samo nekatera med velikimi slikarskimi imeni, katerih dela je mogoče občudovati. Obiskovalec si tudi lahko ogleda eno najvažnejših zbirk vojnih oprem.

Tovrstna potovanja vedno nudijo posebnosti. Na povabilo gostite-

sebi skoraj celotno vodstvo Družabne Pravde, ki so ga sestavljali dr. Ivan Ahčin, Maks Jan, Luka Milharčič, Janez Šest, Jože Jonke, Edi Škulj, Ljode Erjavec; in zato je revija prenehala izhajati. „Še živeči sodelavci Družabne Pravde pa so pozneje sodelovali s svojimi članki socialne vsebine v drugih slovenskih listih. Kot enega izmed zadnjih socialnih delavcev je Bog poklical k sebi Franceta Pleška, da ga nagradi za veliko delo, ki ga je opravil pri širjenju socialne nauka Cerkve.

Pokojni Pleško je bil rojen 17. januarja 1922 v trnovski fari v Ljubljani. Srednjo šolo je končal v škofovih zavodih v Šentvidu, kjer je imel za sošolca metropolita dr. Šuštajra. Vsa leta je bil član dijaške Marijane kongregacije. Kot dober pevec je sodeloval pri cerkvenih pevskih zborih. Po maturi se je vpisal na pravno fakulteto na ljubljanski univerzi. Poleg študija je bil kot uradnik zaposlen v Tobačni tovarni. Obenem je kot sin slepega očeta, invalida iz prve svetovne vojne, opravljal vse tajniške posle pri Društvu slepih. Zaradi odhoda v begunstvo maja 1945 študija ni dokončal; manjkal mu je samo zadnji semester. Kot begunec je že v Vetrinju sodeloval v taboriščni pisarni. Tu ga je spoznal vsem Slovincem dobro znani Anglež Corcelis, ki ga je zaposlil kot svojega prevajalca angleščine, nemščine in francoščine. Pri tem delu je bil tudi ves čas v Pégezu, prijateljske stike pa je ohranil še po preselitvi v Spittal. Jugoslovanski režim ga je še v taboriščih preganjal, tako da je moral taborišče zapustiti in se je smel vrniti šele tik pred odhodom v Argentino zaradi priprave potnih listov.

V taborišču se je poročil z Marijo Pikec; rodili sta se hčerki Mojca in Helena. V Argentini, kamor je prišel oktobra 1948, se je pa rodil sin Pavel.

V novi domovini je bil najprej zaposlen kot stavbni mizar, nato v petrolejski družbi Shell in nazadnje v podjetju bratov Oblak v San Justu. Aprila 1988 je neozdravljivo zbolel. Vendar je še z veliko težavo hodil v službo do konca maja. Njegova zemlja pot se je končala dne 2. decembra; počiva na moronskem pokopališču.

S smrtjo Franceta Pleška se je zopet zmanjšalo število tistih javnih delavcev, ki so svoje znanje in energijo prinesli še iz domovine in tu dajali rojakom. Prepričani smo, da ga bo Bog za to nesebično delo bogato poplačal.

Vsej družini izražamo globoko sožalje.

SmR

ljev se je kronist udeležil enkratnega koncert, kjer so skupno nastopali Frank Sinatra, Liza Minelli in Sammy Davis. Športna dvorana Spectrum je bila zasedena do zadnjega kotička. Dvajset tisoč poslušalcev je stoje odobraval, ko so po skoraj treh urah posameznega in skupnega petja zapeli "New York, New York". Sredi pesmi "Strangers in the night" je Sinatra zakašljal. Orkester je igral naprej, medtem ko je pevec zapel poslušalcem: „Oprostite, sinoči sem spal na prostem“. Smeh in aplavz sta podčrtala domislek.

Ameriška televizija je te dni posvečala dnevno več ur prenosu olimpiad iz Seula. Prvič je nalogo sprejela mreža NBC, ki se kljub odlični sliki ni mogla izogniti šovinizmu in pretirani reklami. V tem področju so strokovnjaki podali zlato kolajno restavraciji McDonald's. Tudi Bush in Dukakis sta z javnimi debatami prevzela veliko pozornost, prav tako kot prva vojnja Challengerja po nesreči.

Prijatelj je vprašal kronista, če je lahko tekmovalen brez zmage nepozabno. Vse, kar se je zgodilo ta dva tedna, je vredno spomina. Sprejeti z dobro voljo zmago kolegov pomeni vzgajati samega sebe. Posebej v pevskem področju, kjer je konkurenca krvava. The Philadelphia Inquirer je napisal v uvodniku: „Vsak, ki je prišel v Filadelfijo, zmagovalci ali ne, je odnesel nekaj dobrega iz našega mesta. To so bile resnično pevske olimpiade.“

Filadelfija, oktober 1988

Zaključek srednješolskega tečaja

Slovenski srednješolski tečaj "Ravn. Marko Bajuk" je svoje letošnje šolsko leto zaključil v soboto, 19. novembra. Popoldne so se zbrali dijaki po razredih, kjer so jim razredniki izročili spričevala, ki pričajo o dijakovem delu v letu. Bili so odličnjaki, povprečni, pa tudi nekaj popravnih izpitov je bilo vmes, a hvala Bogu, nobenemu ni bilo treba ponavljati razreda.

Zatem je v cerkvi Marije Pomagaj daroval zaključno mašo msgr. dr. Alojzij Starec, ki je tudi bil profesor verouka na tečaju. Med mašo je pel zborček dijakov ob spremljavi orgel in kitare.

Slovesen zaključek se je nato razvil v veliki dvorani. Abiturienti so zasedli poseben prostor, prisostvovali so vsi profesorji, povabljeni gostje, ter učitelji, kakor tudi vsi dijaki in veliko staršev.

Ob petju obeh himen so dijaki prinesli in dvorano zastave, nakar je pričel proslavo napovedovalec Tine Debeljak ml.

Ravnatelj lic. Albin Magister je nagovoril dijaše in druge v zanimivem govoru, katerega prinašamo skoraj neokrnjenega. Za njim je pozdravil vse tudi ravnatelj odseka v

Slovenski vasi v Lanúsu Dušan Sušteršič, katerega nagovor tudi prinašamo posebej.

Veliko dijakov je šolo končalo z odličnim uspehom, kar kaže, da jim je pri srcu slovenska beseda, pa tudi, da se znajo potruditi. Med temi odličnjaki je profsorski zbor izbral najboljše v vsakem razredu in jih nagradil s slovenskimi knjigami, v zadnjih letnikih pa dodal še slovenske srebrnike in zlatnike, dar dr. Urbanca iz Kanade, za kar se mu najlepše zahvaljujemo.

Najboljši dijaki v Slovenski hiši so bili: v 1. letniku Marijana Lazar in Mojca Vombergar; v 2. letniku Andrej Rode; v 3. letniku Lučka Vombergar; v 4. letniku Marijana Grabnar, in v 5. letniku Tomaž Žužek.

Nato so lanske najboljše dijaše, ki so bili letos zastavonoše, predali zastave letošnjim nagrajencem.

Na vrsto je prišel trenutek slovesa; žalosten, ker se je končala mlada doba, vesel, ker odhaja nova skupina slovenskih izobražencev druge in tretje generacije v svet.

Letos so končali srednješolski tečaj:

V Slovenski hiši Damijan Bolte-

žar, Lučka Čeč, Mojca Kobi, Vesna Mežnar, Alenka Možina, Martin Petkovšek, Dani Rant, Helena Rode, Helena Selan, Marjanka Selan, Nancy Selan, Andreja Škraba, Andreja Tomazin, Monika Verbic, Marko Vitrih in Tomaž Žužek. Kot prvi dopisni dijak iz notranjosti države je končala tudi Ana Žakelj iz Tucumána.

V Slovenski vasi pa so končali tečaj: Emil Goljevšček, Dani Grbec in Marijana Urbanija.

Vsem tem so razredniki 5. letnika Tine Debeljak ml. in ravnatelj tečaja Albin Magister, Lanuščanom pa njihov ravnatelj Dušan Sušteršič izročili diplome in čestitke k uspehu; s ploskanjem pa so jih spremljali tudi vsi prisotni.

Nato se je v imenu odhajajočih poslovil abituriente **Tomaž Žužek**, ki je v gladki slovenščini poudaril:

„17. Rast se poslavlja. Zopet odhaja v svet skupina mladih, ki je skozi pet let drgnila šolske klopi in skušala včasih z večjim, drugič manjšim zanimanjem izpolniti svoje poznanje slovenske kulture. Marsikaj smo doživeli v teh letih. Godrnjali smo, ko so nas starši poslali v I. letnik, saj smo komaj končali ponosni in veseli osnovno šolo, pa smo prišli iz dežja pod kap. Zopet šola, učenje in, Bog se nas usmili: sklanjatev! Trda nam je predla. Jec-

naš dijaški rod lahko bolje in globlje umeva odličnost realnega krščanskega svetovnega nazora, ki se na koncu koncev najbolj prilaga človekovi naravi. O teh svetovnih nazorih dobivajo dijaki v tečaju jasne pojme in varne smernice za življenje.

Tudi to naj bo odlika naše šole — in ne zadnja!

Končam z besedami slovesa. Cada partir es morir un poco! Nocoj bo namreč rojil naš letošnji peti letnik, ki se že dolgo pripravlja na ta izlet.

Kot sem prejle povedal z argentinskimi izreki, ima vsako slovo v sebi nekaj grenkobe; odmrjemo nečemu, kar je že prešlo in se nikdar več ne vrne, obenem pa prinaša neke vrste napetost, pričakovanje nečesa novega in upanje na nekaj boljšega, svetlejšega.

Takih lepih, še svetlejših dni Vam želimo vsi — vendar s temle rahlim opominom: mi — naš slovenski zdomski svet — Vas potrebujemo in vsak vaš uspeh bo tudi naše veselje in nam v korist in zadoščenje; vsakršnen vaš umik iz naših vrst pa bo tudi nas prizadel.

Naj bo tale naša RAST 17 še ena tistih svetlih točk, ki dajejo našemu tečaju lepši blesk in večjo vrednost.

ljali smo in stokali: lipa, lipe, lipi in tako dalje. Tudi lepega vedenja so nas učili, koliko se nas je prišlo, to je težko presoditi. In: sedaj je konec. Zakaj se sedaj z nekim bolečim občutkom poslavljamo od tega, kar nam je bilo v tolikšno breme? Morali bi biti veseli, saj lipo bodo sedaj žagali drugi mi pa bomo imeli sobote proste, učenja ne bo več, torej sreča popolna.

Pa je tako, da kadar človek doseže cilj mu stvar ni tako pri srcu, kot jo je preje mislil. Pred oči se mu postavijo vsi doživljaji, ki jih je preživel v teh letih, v drugi luči, kot jih je gledal takrat, ko so se dogajali. Naenkrat spozna druge vrednote, ki so se mu nudile v teh letih, in tudi presoja drugače postopanje in trud ljudi, ki so zanj delali v v tem času. Zato je slovo težko in včasih boleče. Pri svetovnih nazorih smo razširili svoj pogled na svet, in vemo, da življenje v tem svetu ne bo lahko. Mnogokrat se bomo spomnili smernic, ki smo jih ravno pri teh obravnavanjih dobili in, Bog daj, da bi nam vse bile res vodilna pot. Zgodovina nam je pokazala pot našega naroda in naše mesto v tem zgodovinskem razvoju. Ljubezen do slovenskega jezika pa smo lahko našli v pouku literature in slovenščine.

Tukaj naj gre prva zahvala našim profesorjem, ki so vsa ta leta in že mnogo let preje poučevali, popravljali naloge, pripravljali učno snov in končno prenašali vse muhe

in neposlušnosti dijakov z res obudovanjem vrednim potrpljenjem. Hvala katehetom za smernice v verskem življenju, hvala vsem, ki so za nas v teh letih skrbeli. Vsem naj Bog obilo poplača, mi pa se Vam bomo skušali oddolžiti s tem, da bomo to, kar ste nas naučili v življenju izpolnjevali in nadaljevali vaše delo.“

Po splošnem odobravanju so nato petošolci še razdelili med profesorje svoj letošnji almanah, ki nosi naslov **Mlada srca - Rast XVII**. Vanj so zapisali svoje poglede na mladost, slovenstvo, šolo, pa tudi na svetovne probleme oboroževanja, ekologije, razizma, komunizma. Seveda ne manjka tudi literarnih prispevkov. Tako so dokazali, da obvladajo slovenski jezik in se zanimajo za slovensko ali svetovno problematiko.

Od njih so se nato poslovili četrtošolci, ki so sprejeli "ključ učenosti" od svojih prednikov.

Za konec pa so še nekateri letniki prikazali recitacije umetnikov slovenske besede Gregorčiča, Prešerna, Župančiča, Kunčiča in Papeža.

Kot vsako leto je Debeljak še razglasil počitniško nalogo, ki je letos v tem, da dijak prebere delo slovenskega pisatelja in iz tega napravi izvleček, ki ga mora predložiti ob vpisu v naslednji razred.

Vsa proslava se je nato končala ob petju Slovenije v svetu, profesorji in gostje so se pa še zadržali ob zakuski, ki jim jo je pripravil svet staršev.

Govor Albina Magistra

Kot vsi veste in je to zapisano v naših pravilih, je glavni namen Srednješolskega tečaja posredovati svojim dijakom poznanje o najlepših duhovnih in tvarnih stvaritvah slovenskega človeka, od njegovega vstopa v zgodovino do današnjega dne, in to **edinole v slovenskem jeziku**. V jeziku, ki je naša skrb in naša ljubezen. Naša skrb, da se ta jezik prenese z očeta na sina in, dokler bo treba, na pozne rodove, navkljub vsem prerokbam zunanjih malodušnežev. V dušah dijaške mladine smo utrdili in okrepili rast naše slovenske besede, katere prve klice sta vsejali družina in osnovna šola. Ta pečat slovenstva, vemo, da jim ga nihče več izbrisati ne more.

Slovinci doma, doma v Sloveniji se čudijo našim dijakom, ko prihajajo na obisk v domovino svojih očetov in dedov, in se sprašujejo, kako je mogoče, da je slovenska beseda v njih tako živa, domača in prepričljiva, kar jih odlikuje pred angleško in nemško govorečimi obiskovalci.

Ta pojav je ena izmed svetlih točk, ki jih lahko pripišemo tudi našemu tečaju.

Morda še večje zadoščenje pa si lahko naša ustanova lasti — s celo slovensko emigracijo — ob zadnjih pojavih in dogodkih, ki se tako naglo in za nepoučene presenetljivo

odvijajo v naši Sloveniji, v Jugoslaviji in skoraj v celi komunistični Evropi.

V Sloveniji so se vse pravljice takoimenovani in opevani narodnoosvobodilni borbi razblinile v nič: resnica prihaja na dan z nepričakovanimi pričevanji in priznanji o grozotah in korupciji komunističnega sistema iz njihovih lastnih vrst. Zdaj naša mladina lahko uvidi in se radosti ob dokazanem dejstvu, da je starejša generacija ni varala in ji ni lagala in da ji je bil prihranjen šok razočaranja, kateremu so bili podvrženi njih vrstniki doma in v zamejstvu in ki je odčaral srednjo in mlajšo generacijo ob izginulih mitih in podrlih malikih.

Podroben in stvaren, to je, resničen, namenoma ne zagnan prikaz komunistične revolucije in domobranske borbe ter povojne vsestranske diktature med Slovenci, je in je vedno bil v programu našega tečaja pri predmetu zgodovine. Kakšna čudovita zavest, da je bil naš tečaj vsa leta v službi te zgodovinske resnice!

Ob velikih preobratih, katerim sta danes priča Vzhodna Evropa in Azija prav tja do rdeče Kitajske, ko je marksistični sistem družbe, brez vere v Boga in s slepo vero v neki nujen potek zgodovine, v koreninah nagnit, prodira v zavest množice pričanje, da je človeku zlonosen, pa

enajst let poročena v naselju. Neko nedeljo popoldne so sosedje pripravili skupno malico sredi ceste. Namen: boljše medsebojno poznanje.

Kronista so tudi povabili in zelo prijazno sprejeli. Ob pogrtni mizi se je bančni uradnik pogovarjal s prezbiterijanskim pastorjem, podjetnik s trgovcem, profesorica francoščine z mlako gospodinjjo, itd. Ljudje nimajo veliko priložnosti za srečanja med tednom, ker služba zahteva popolno posvetitev delu. Viška življenjska raven je plod trdega dela in neusmiljene konkurence. Otroci so igrali nogomet, ki je zelo popularen šport v šolah, čeprav še ni vžgal med športno publiko.

Pevsko tekmovanje je vzbudilo veliko zanimanja v Filadelfiji, kjer so ga sprejeli kot važen kulturni dogodek. Izvrstno organizacijo vodi že od začetka Jane Grey Nemeth, ki odgovarja tudi za pripravo in kvalifikacijske tekme po vsem svetu. Ni lahko skrbeti za čez sto ljudi različnih jezikov, navad, lastnosti in napak. Razdelitev pevcev po državah je bila sledeča: ZDA 62, Italija 25, Kanada 11, Argentina 10 (sopranistke: Laura Rizzo, Araceli Quijano; mezzosopranistka Nelibel Martínez; tenorista Carlos Duarte in Eduardo Ayas; baritonisti Omar Carrión, Enrique Gibert, Gustavo Gilbert, Ricardo Ortale, in basist Janez Vasle); Koreja 8, Poljska 4; Kitajska 3; Japonska 3; Madžarska

3; Mehika 2; Češkoslovaška 2; Urugvaj 2; Bolgarija 1; Costa Rica 1; Izrael 1; Švedska 1; Čile 1; Venezuela 1. Večina Japoncev, Korejcev, Kitajcev in Južnoamerikancev, razen Argentinev, živi v Italiji ali v ZDA. Po glasovih je bila razdelitev taka: sopranov 71, mezzosopranov 16, tenorjev 23, baritonov 19, basov 11. Vseh 141 pevcev je bilo izranih med 2000 kolegi z vsega sveta. Preliminarne advicije so bile v Bruslju, na Dunaju, v Londonu, Zagrebu, Pragi, Budimpešti, Pesaru, Varšavi, Zürichu, Houstonu, San Francisku in Chicagu. Kvalifikacijski nastopi pa v Buenos Airesu, v Caracas, Montréalu, Modeni in New Yorku. Luksuzno tiskani program je predstavil vsakega finalista s sliko in podatki.

Natečaj Pavarotti se je začel leta 1981. Vpisalo se je 300 pevcev iz 31 držav, 77 jih je bilo odbranih za Filadelfijo in 19 jih je zmagalo. Za drugo tekmovanje, leta 1985, se je število kandidatov zvišalo na 1500; 150 jih je prišla v Filadelfijo. Zmagovalcev je bilo 54. Odločitev razsodišča je bila deležna glasnih kritik z vseh strani, zaradi števila izvoljenih, pa tudi ker dva sploh nista prišla v ZDA. Eden od obeh je bil basist Paata Burchuladze, danes slaven, ki ni dobil dovoljenja za izhod iz Sovjetske zveze.

Krajevno časopisje je na dolgo in široko poročalo o dogodku. Naj-

važnejši dnevnik The Philadelphia Inquirer je posvečal cele strani, celo uvodnik in tudi nemalo kritik Pavarottiju in njegovim sodelavcem. Nekaj podobnega je storil Courier Post, krajeven časopis. New York Times se ni strinjal z letošnjim številom zmagovalcev. Televizija je izkoristila vsako priliko za snemanje tenorista, bodisi z mladimi pevci, na tiskovni konferenci, na tekmovalstvu in pri otvoritvi likovne razstave. Obratno se argentinska obveščevalna sredstva niso dosti brigala. La Nación, Clarín in Crónica so čisto na kratko poročali o rezultatih. Nekaj podobnega so storili po radiu Magdalena Ruiz Guiñazú in Luis Garibotti. Emilio Stevanovich je posvetil enourno oddajo Opera Hoy, po Radio Municipal zmagovalcu Ayasu, katerega so tudi intervjuvali po Canalu 9. Kronist je na dan otvoritve poročal iz Filadelfije pri oddaji Carlos Varela y El Mundo, po radio El Mundo in FM Horizonte. Napisal je tudi poročilo v mesečniku Redacción, kjer redno sodeluje.

Pavarotti je bil skozi celo tekmovanje središče pozornosti in je vodil tekmovanje do najmanjših podrobnosti. Sredi parterja je bila miza z lučko, mikrofonom in steklenico mineralne vode. Tja je sedla žirija, ki so jo poleg tenorista sestavljali tudi Margaret Anne Everitt, direktorica Filadelfijske ope-

Janez Vasle

Filadelfija '88: nepozabno doživetje

Med 30. septembrom in 10. oktobrom se je zbralo v Filadelfiji v Združenih državah, 141 pevec iz 18 držav na finalu tretjega mednarodnega pevskega natečaja Luciano Pavarotti (Opera Company of Philadelphia - Luciano Pavarotti International Voice Competition). Končnih zmagovalcev je bilo 40 med njimi tudi argentinski tenorist Eduardo Ayas. Enkratna izkušnja za vsakega pevca, ki je imel možnost ne samo, da meri moči na mednarodnem polju, temveč tudi, da se kot človek močno obogati. Skozi dva tedna so tekmovalci prešli skozi najrazličnejša razpoloženja: utrujenost po skoraj enodnevnih vožnjah, napetost priprave in trdih vaj, izbiranje arij (vsak jih je predstavil pet), nastopi in navsezadnje še čakanje rezultatov. Medtem so uživali skupne izlete, zbiranja in tudi naključna srečanja. Vse to jih je gotovo zbližalo, kljub razlikam v jeziku, navedah in načinih življenja. Prišli so skupaj Amerikanci, Italijani, Argentinci zgovorni in Kitajci, Poljaki, Korejci, Japonci bolj rezervirani. Vsak po svoje zanimiv.

Pevci so stanovali pri družinah, ki so jih prostovoljno sprejele v svoje domove. Nekaj mesecev pred tek-

movanjem so prireditelji (Filadelfijska opera) poslali vsakemnu pevcu formular z navodili in vprašanji glede jezika, posebnih prošelj, vere, zdravja, hrane, vaj in izletov. Po odgovorih so izbrali gostitelje. Kronist mora priznati, da je imel izredno srečo. Stanoval je v Haddonfieldu, v krasnem predmestnem naselju, oddaljenem kake pol ure iz mesta. Družino pri kateri je bival, sestavljajo Sam, judovskega pokolenja; Marija, italijanskega rōdu, in mala devetmesečna Glorija. Oba sta odvetnika, čeprav Sam ne dela v svojem poklicu temveč v veliki tekstilni trgovini. Marija je trenutno doma zaradi otroka. Sprejela sta pevce že prejšnja tekmovalca. Okrog tipične in zelo prostorne ameriške hiše, oblečene z lesom, se razpreda polno zelenja, rož, dreves in miru. Kakih sto metrov naprej lepak oznanja, da so na tistem mestu leta 1850 prvič odkrili ostanke dinozavra, najbolj popularne živali med ameriškiimi otroci. Na cesti skoraj ni videti ljudi. Ta pa tam avto. „Miru je včasih kar preveč, še posebej zame, ki sem vedno stanovala strogo v središču“, pravi Marija. „Pogrešam španski direndaj“, prizna sosedka iz Barcelone, ki je že

Vsem prijateljem in znancem
želi blagoslovljene božične
praznike in srečno
novo leto

JOŽE PAVLENČ

Einsiglerstrasse 264,
Horgen 8810 — Švica

Zahvala

Odbor Zveze slovenskih mater in
žena se prisrčno zahvaljuje zboru
Gallus, dirigentki Anki Savelli- Ga-
serjevi, režiserju Mihi Gaserju in
scenografu Tonetu Oblaku ter vsem
sodelujočim za podarjen lep prikaz
Tomčevega Slovenskega božiča.
Božič 1988.

MALI OGLASI

ARHITEKTI

Andrej Duh — načrti, gradnje in vodstvo
del v Bariločah in okolici; nepremič-
ninski posli. — P. Moreno 991, 5.
nadstr. C. — 8400 Bariloche; Tel.
0944 - 24771.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letal-
ske in pomorske vožnje poskrbi po
ugodni ceni Marjeta Šenk. T. E.
762-2840.

ADVOKATI

dr. Vital Ašič — odvetnik - ponedeljek,
sreda, petek od 17 do 19, Don Bos-
co 168 - San Isidro; T. E. 743-5985.

dr. Franc Knaps — vsakovrstne civil-
ne, delavske in trgovske zadeve v
Capitalu in Pcia. Bs. As. — Tucumán
1455, 9. nadstr. E - T. E. 45-0320
- poned., torek, četrtek od 16 do 20.

POGREBNI ZAVOD

ORIENTE S.R.L. — Prevozi — Poroke
— Rešilni avtomobili — Pogrebi.
Za Slovence 15% popusta. Rep. O.
del Uruguay 2651 (ex Camino de
Cintura), San Justo, prov. Bs. As.
T. E. 51-2500.

ZA DOM

POHIŠTVO: za jedilnice, spalnice, dnev-
ne sobe, moderno in angleški stil.
Tine Kovačič. — T. E. 765-1682.

REDECORA — celotna oprema stano-
vanj: blago za naslanjače, odeje, za-
vese, tapete, preproge — Bolívar 224,
Ramos Mejía, T. E. 654-0352.

Garden Pools — konstrukcije bazenov -
filtri - avtomatično zalivanje — An-
drej Marolt, Martínez de Hoz 211,
San Miguel, T. E. 664-4374.

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privat-
ne - trgovske - industrijske - odo-
britev načrtov — Andrej Marolt,
Avellaneda 216, San Miguel, T. E.
664-1656.

SERVIS

Dolenc Lojze — popravila barvne TV,
video-kaset, radio-snemalcev, kaset
in avdio — Cervino 3942, San Justo,
T. E. 651-2176.

TRGOVINA

Delikatesa Franc Vester — Gana 119 -
Capital - (1 kvadra severno od po-
staje Liniers).

Alpe Hogar — Stane Mehle - vse za
vaš dom - L. Vernet 4225 - 1826
Rem. de Escalada - T. E. 248-4021.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sar-
miento 385, 1. nadstr., pis. 10 - Bue-
nos Aires - od 11 do 18.30 - T. E.
312-2127.

Kreditna zadruga SLOGA — Bmé. Mi-
tre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E.
658-6574/654-6438. Od ponedeljka do
petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bmé. Mitre 97, 1704
Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-
6438. Od ponedeljka do petka od 10.
do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MAR-
TIN — Slovenski dom - Córdoba 129
Tel. 755-1266 - Uraduje ob torkih od
18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.
do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVEN-
SKA VAS — Hladnikov dom - Msgr.
J. Hladnik in Hernandarias - Ura-
duje ob sredah od 19. do 21. ure in
ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (ga.
Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA RAMOS ME-
JIA. V pritličju poslopja Sloge, Mo-
reno 129. Od ponedeljka do petka
od 17. do 19. ure. T. E. 658-6574
— 654-6438.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR
Slovenska Pristava - Monte 1851 -
Uraduje ob četrčkih od 20. do 22.
ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30
(g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO
Naš dom (pisarna) H. Irigoyen 2756
T. E. 651-1760. Uraduje ob torkih od
18. do 20. ure in ob nedeljah od
9.30 do 11.30 (gdč. Julka Moder).

ZEDINJENA SLOVENIJA

želi vsem rojakom

MILOSTI POLNE PRAZNIKE
GOSPODOVEGA ROJSTVA
IN VELIKO SREČE
V NOVEM LETU

BOŽJI MIR IN BLAGOSLOV NAJ NAPOLNITA V BOŽIČNIH
DNEH VSAK SLOVENSKI DOM IN OSPANETA V NJEM VSE
DNI NOVEGA LETA!

ŽELI

Zveza slovenskih mater in žena

Tiha noč, Sveta noč!
Prišla je vsem pomoč
z nebni nad soncem bleščečih višav.
Prišel v dolino je solz in težav
božji učlovečeni Sin.

Narodna

Vsem svojim članom, prijateljem in dobrotnikom
želi v teh božičnih praznikih blagoslova,
v letu 1989 pa obilo uspehov, zdravja in sreče

SLOMŠKOV DOM

Slovenski dom v San Martínu

želi blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto 1989.
vsem članom in prijateljem

VESEL BOŽIČ!
IN VELIKO SREČE V NOVEM LETU!

JGC INGENIERIA

Elektromehanične inštalacije, načrti, popravila,
kontrolni sistemi

Pizzurno 554

Tel. 658-4869

Ramos Mejía

J A K O Š

SPLOŠNA ZAVAROVANJA

vošči vsem rojakom
blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto 1989!

Uradne ure: od 8.30 do 12, od 14 do 18

Colón 17

Tel.: 658-4869

Ramos Mejía

Obilo božjega blagoslova
in miru v božičnih praznikih
ter mnogo zadovoljstva, zdravja
in napredka v Novem letu
voščita

Marjan in Helena Loboda

ZAVAROVANJA

Sarmiento 385 - 1. nadstr. - Pis. 10
Capital Federal
Tel. 312-2127

Blagoslovljen božič in srečno Novo leto
želi vsem rojakom

P A R K E T
B A J D A

Juan B. Alberdi 3981, Cap. Fed.
T. E. 67-2494

**Blagoslovljene božične praznike
in milosti polno novo leto**

ŽELE VSEM ROJAKOM V ARGENTINI

Tel. 651-1760

San Justo

Vsem rojakom obilo božičnega veselja
in Marijinega varstva v Novem letu želi

ANTON PODRŽAJ

Industrijsko metalurgično podjetje in montiranje strojev

Neuquén 565

T. E. 768-4595

Villa Ballester

Blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto 1989

želi

VINKO ALJANČIČ

IZDELOVANJE MATRIC

Belgrano 3380

Carapachay

Veliko božjega blagoslova ob božičnih praznikih
in mnogo uspehov v Novem letu 1989
želi vsem rojakom

C A C E S

SLOVENSKO KERAMIČNO PODJETJE

Pedro Molina 140 - San José - Guaymallén - MENDOZA

TEXTILES KOSANČIČ S. A.

želi vsem rojakom
blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto!

Gral. Lynch 2569
H. Yrigoyen 2510
Ramón L. Falcón 2624
B. Mitre 99

San Justo
San Justo
Flores
Ramos Mejía

Vošči vsem
rojakom
blagoslovljen božič
in srečno novo leto
1989!

Luis Vernet 4225
Remedios de Escalada
Tel. 248-4021

Blagoslovljene božične praznike in srečno Novo leto želi

DR. ANDREJ FINK

ODVETNIK - TRADUCTOR PUBLICO (esloveno)

Zapuščinske zadeve, zasebnospravni spori, posvetovanja,
zastopanja, delovna razmerja, uradni prevajalec za slovenščino

Larrea 929, pritl. "A"
9 6 1 - 2 1 6 3

Ponedeljek, torek, četrtek
od 17. do 20. ure

**Kreditna zadruga Sloga
in Mutual Sloga**

želita svojim članom in prijateljem
v Argentini, zdomstvu, zamejstvu
in domovini

blagoslovljene božične praznike in obilo
uspehov, veselja in vsega dobrega v letu 1989

Blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto želi

AVTOMEHANIČNA DELAVNICA

JANEZ JAKOŠ in sinovi

Colón 17

Tel. 658-4869

Ramos Mejía

**Božičnega veselja
in sreče
v novem letu 1989
vam želi**

STANDMETAL S.A.

ENTRE RIOS 3763

SAN JUSTO

SLOVENCİ v ARGENTINI

SLOMŠKOV
DOM

Zaključek slovenske šole

V soboto, 26. novembra je šolski tečaj Antona Martina Slomška zaključil šolsko leto. Kot redno vsako leto so tudi letos pripravili učenci s svojim učitelstvom zaključno akademijo, ki je prikazala delo v slovenski šoli. Po že ustaljeni navadi se je prireditve pričela s pozdravom slovenski zastavi, nakar je predsednik šolskega odbora arh. Juore Vombregar spregovoril uvodne besede o pomenu in važnosti šole. Vsi učenci zbrani na odru so nato zapeli Staršev sem slovenskih sin. Poročilo o šoli je podala voditeljica Lenčka Malovrh. Letos je obiskovalo pouk 63 učencev: 32 dečkov in 31 deklic, od teh jih je 6 letos zaključilo osmi razred. Poučevali so pa naslednji: voditeljica, Saša Omahnova, Karla Jakoševa, Vladi Selanova in Alenka Smole, Irena Loboda, Gabrijela Malovrh, Marjan Loboda in katehet g. Jože Škerbec. Telovadbo sta pa vodila Sonja Tomazin in Martin Magister.

Nato so vsi razredi od vrta do osmega razreda predstavili z deklamacijami del slovenske poezije, vse prepleteno s petjem. Osmi razred si je nadel že kar zahtevno vlogo. Deklamiral je Gregorčičevo Naš narodni dom. Slomškovo šolo letos zapuščajo naslednji osmošolci: Karol Panaino, Sonja Avguštin, Olga Bohinc, Nežka Štefe, Ingrid Potočnik in Lučka Willenpart. V imenu šole so se od njih poslovili katehet, voditeljica in razrednik Loboda, ki jih bo spremljal tudi na taborjenje v Tandil. Poslovilna pesem Zahaja sonce, ki so jo z navdušenjem zapeli šolarji pa je ustvarila v dvorani že počitniško razpoloženje: Nasvidenje drugo leto!

Miklavžev večer

V soboto 3. decembra so slovenska šola, mladina in odbor doma pripravili lepo okolje za Miklavžev prihod. Lepa scena, rajanje angelcev in nastop Kosmatina in Škratulina so napravili vzdušje v dvorani in povečali pričakovanje otrok, ki so komaj čakali, kdaj se prikaže nebeški dobrotnik. Ob zvokih „Oj, zdaj še prihaja“ in zvonkljanju kragulčkov je prišel Miklavž, obdan od svojega spremstva. Ni bil radodaren le z darovi, marveč tudi z dobrimi nauki.

BARILOCHE

Planinski stan - Poletna sezona
1988 - 89

Slovensko Planinsko društvo je določilo za prihodnjo sezono za bivanje v Planinskem stanu sledeče prenočnine:

Zgornje sobice, člani 20 avstralov; nečlani 40 avstralov.

Spodnja dvorana: člani 10 avstralov, nečlani 20 avstralov.

Članarina. Opozarjamo vse članstvo, da se s 1. januarjem in v skladu s sklepom občnega zbora zviša članarine Planinskega društva za 100% in bo tako znašala prvih šest mesecev leta 1989 za rezidenčne članine 240 avstralov, za nerezidenčne in upokojece pa 120 avstralov. Torej priporočamo vsem, ki še niso plačali, da poravnajo članarino pred koncem decembra (A 120 za rezidenčne in A 60 za nerezidenčne članine in upokojece.)

MENDOZA

Zveza žen in mater je v nedeljo 27. nov imela svoj redni občni zbor. Obravnavala je svoje delovno udeleževanje v okolju našega društva in Doma.

Novi odbor tvorijo naslednje gospe: predsednica Majda Ocvirk; podpredsednica Frida Bajta; tajnica Angelca Bajda; blagajnica Minka Hirschegger; kulturna referentka prof. Marija Grintal; socialna referentka Marija Smon.

Miklavževanje je tudi letos po svoji zvesti tradiciji Društvo priredilo v nedeljo, 4. dec., in Miklavž je kot običajno obiskal ter razveselil naše male.

SLOGA

išče uradnico — uradnika

Prijave osebno ali pismeno
Bm. Mitre 97, Ramos Mejía

LOS CROATAS PROTESTAN

Dos importantes intelectuales croatas han formulado los llamamientos más fuertes en Croacia, en contra del presente sistema del partido único dominado por los comunistas, y en favor del pluralismo político en Yugoslavia.

En sendos artículos publicados en una revista noticiosa, de circulación nacional, los intelectuales sostienen que el sistema de partidos múltiples es la única solución para la grave crisis económica y política que atraviesa el país.

Slavko Goldstein, un prominente autor y editor, y Branko Horvat, un reconocido economista, hicieron un llamado al PC para que deje de lado el monopolio del poder en dos artículos publicados hoy en Danas, la revista noticiosa de mayor circulación en Croacia.

Zveza slov. mater in žena

V dobroteljni sklad Zveze slovenskih mater in žena so darovali: Pristavski krožek za božične pakete avstralov 500 NN, capital 200; N. N. capital, 100; NN, capital 100; zbirka po maši v Carapachayu, 180; dr. P. Urbanc 200 dolarjev. Vsem najlepša hvala!

Počitniška kolonija bo odšla 27. decembra z vlakom Rayo del Sol, s postaje Mitre - Retiro. Odhod vlaka je ob 21. uri. Prosimo, da ste vsaj ob 20.30 uri na postaji. Vsa ostala navodila so bila v prejšnjem Oznailu in Svobodni Sloveniji.

Kolonija se vrne 12. januarja ob 9.55 zjutraj na postajo Retiro - Bartolomé Mitre.

Današnja božična - povečana številka našega lista je zadnja v letošnjem letu. Prihodnja bo izšla 5. januarja 89.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentin B. Debeljak
REDACCION Y ADMINISTRACION:
RAMON L. FALCON 4158
1407 BUENOS AIRES
ARGENTINA

Teléfono: 69-9503

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:
dr. Tine Debeljak, Tone Mizerit,
dr. Katica Cukjati, Gregor Batagelj

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual No. 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1988: Za Argentino A 250; pri pošiljanju po pošti A 300; Zdrž. države in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 60 USA dol.; obmejne države Argentine 53 USA dol.; Evropa 65 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 70 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 45 USA dol.

V Evropi lahko kupite Svob. Slovenijo: v Trstu: knjigarna Fortunato, Via Paganini 2; v Celovcu: knjigarna Mohorjeve družbe, Viktringer 26.

TALLERES GRAFICOS "VELKO" S.R.L., ESTADOS UNIDOS 425, 1101 - BUENOS AIRES - T. E. 362-7215

OBVESTILA

SOBOTA, 24. decembra:

Slovenska polnočnica v slovenski cerkvi Marije Pomagaj ob 23. uri.

SOBOTA, 31. decembra:

Na Pristavi silvestrovanje pod ombújem.

V Našem domu v San Justu silvestrovanje ob 22.

NEDELJA, 8. januarja:

Misijonska veletombola v Slovenski vasi.

Darujte v tiskovni sklad!

SDO

PRISTAVA

SFZ

Vas. vabi na

SILVESTROVANJE NA PROSTEM

21.30 Večerja

24.00 napitnica in nato ples

6.00 Novoletni zajtrk

31. decembra 1988

Slovenski dom v San Martínu

vabi na božično sv. mašo
25. decembra, ob 8.45

Po maši bo v domu tradicionalen zajtrk in božičnica

ČLANARINA ZA LETO 1989

Zedinjena Slovenija sporoča, da je upravni svet na svoji seji 15. decembra določil za leto 1989 sledečo članarino:

A 10.— mesečno odn. A 120.— letno za samske in
A 15.— mesečno odn. A 180.— letno za družine.

Istočasno je z veljavo od 1. januarja 1989 dvignil posmrtnino na A 700.— (sedemsto) za vsak smrtni slučaj pod dosedanjimi pogoji.

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO

želi

DR. VITAL ASIČ

ADVOKAT

Naslov pisarne: DON BOSCO 168 — SAN ISIDRO — Tel.: 743-5985
Uradne ure: Ponedeljek - sredo - petek, od 18 do 20. ure

OPTIKA - FOTOGRAFIJA - URARNA

LIPUŠČEK

želi vsem rojakom

Srečen Božič in Novo leto 1989!

Almafuerte 3559

T. E. 651-3047

San Justo

Blagoslovljene
božične praznike
in srečno novo leto
želi vsem rojakom
v Argentini
in drugod
po svetu

OBLAK Hnos. S. A.

ALMAFUERTE 3363

SAN JUSTO

Božo in Branko Šabič

IZDELAVA INDUSTRIJSKIH VZMETI

LOS MATREROS 3862 - VILLA LEON - ITUZAINGO

Blagoslove ob prazniku
Kristusovega rojstva
in srečo v Novem letu
želita vsem Slovencem

Blagoslovljene
božične praznike
in
srečno ter miru
polno leto 1989
vsem Slovencem
po svetu želi:

Herman Zupan s. a. - Papelera del Sur s. a.